

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЛАБОРАТОРНІ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ В ШКІЛЬНОМУ КУРСІ БІОЛОГІЇ»

Компонента освітньої програми – *вибіркова* (6 кредитів)

Освітньо-професійна програма	Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
Спеціальність	014 – Середня освіта
Галузь знань	01 – Освіта / Педагогіка
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача	Літвіненко Світлана Григорівна, к.б.н., доцент кафедри ботаніки та природоохоронної діяльності https://botany.chnu.edu.ua/kolektyv-kafedry/litvinenko-svitlana-hryhorivna/ ; Решетюк Олеся Володимирівна, к.б.н., доцент кафедри ботаніки та природоохоронної діяльності; Токарюк Алла Іларіонівна, к.б.н., асистент кафедри ботаніки та природоохоронної діяльності
Контактний тел.	+38(037)531252
E-mail:	s.litvinenko@chnu.edu.ua

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни: формування у студентів навичок проведення лабораторних досліджень та позакласних занять з дисципліни «Біологія» (за вимогами НУШ).

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Змістовий модуль 1. Методологія флористичних і популяційних досліджень	
Тема 1	Планування та проведення пошуково-дослідницької роботи по вивченню фіторізноманіття території закладу загальної середньої освіти.
Тема 2	Особливості планування та проведення польового і лабораторного практикуму з ботаніки з морфолого-анатомічним змістом.
Змістовий модуль 2. Методологія поглибленого вивчення рослин, тварин і грибів під час уроків та позакласних занять з біології	
Тема 3	Мобільні додатки, визначники та атласи для ідентифікації рослин, тварин і грибів. Розробка дидактичних карток для ідентифікації вищих рослин, інтерактивних атласів-визначників комах та птахів.
Тема 4	Пошуково-дослідницька та екскурсійна діяльність з біології (7

	клас). Онлайн-платформи та проекти для залучення учнів до науково-дослідницької діяльності з біології. Розробка контенту тематичних екскурсій.
Змістовий модуль 3. Методологія фітоценотичних досліджень	
Тема 5	Планування та проведення пошуково-дослідницької роботи з вивчення рослинного покриву території закладу загальної середньої освіти.
Тема 6	Планування та проведення пошуково-дослідницької роботи на заповідних територіях.
Змістовий модуль 4. Методологія лабораторного практикуму з біології людини та її взаємодії з довкіллям у шкільному курсі біології	
Тема 7	Планування та проведення лабораторних і практичних занять з біології людини. Розробка лабораторних завдань та міні-проектів з дослідження фізіологічних показників організму людини
Тема 8	Організація екологічних досліджень у шкільному курсі біології. Методика використання навчальних екологічних стежок

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Форми організації навчання: лабораторна робота, самостійна робота, консультація.

Методи навчання: словесні (розповідь, пояснення, інструктаж, бесіда), наочні (демонстрація, спостереження, лабораторна робота), тренувальні вправи.

Засоби оцінювання

- стандартизовані тести;
 - презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
 - розв'язування ситуативних задач.
- словесні: пояснювально-ілюстративний (лекція, розповідь)
 - практичні;
 - проблемно-пошукові методи;
 - виконання індивідуальних дослідницьких завдань.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль:

- усна відповідь на лабораторному занятті,
- перевірка протоколів лабораторних занять,
- презентації результатів виконаних завдань.

Підсумковий контроль – залік.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS). Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chemivets_koho-natsionalnoho-universytetu.pdf
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwgb/polozhennia-chnu-pro-plahi-at-2023plusdodatky-31102023.pdf>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Біологія людини: лабораторні та практичні роботи: 9 кл. / І.В. Олійник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2015. 40 с.
2. Біологія людини та методика її викладання: практичні роботи з навчальної дисципліни підготовки магістра спеціальності 014 «Середня освіта (Біологія)» / Укл. О.П. Мотузюк. Луцьк : ПП Іванюк В.П., 2020. 36 с.
3. Вовк С.В. Біологія. 9 клас : зошит-практикум. Київ : Янтар, 2017. 48 с.
4. Дослідницька робота школярів з біології: Навчально-методичний посібник / За заг. ред. С. М. Панченка, Л.В. Тихенко. Суми: ВТД Університетська книга, 2008. 368 с.
5. Екофлора України. Том 1 / Відп. ред. Я.П. Дідух. Київ: Фітосоціоцентр, 2000.
6. Інструктивно-методичні матеріали до лабораторних робіт з освітньої компоненти «Новітні досягнення біологічної науки»: Методичні рекомендації / Укл.: Астахова Л. Є., Перепелиця Л.О. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2024. 50 с.
7. Заповідні перлини Буковини: атлас-довідник / Ред. І. І. Чорней, В. П. Коржик, І. В. Скільський, М. В. Білоконь, М. М. Аврам. Чернівці: Друк Арт, 2017. 256 с.
8. Національний каталог біотопів України / Ред. А. А. Куземко, Я. П. Дідух, В. А. Онищенко, Я. Шеффер. К.: ФОП Клименко Ю. Я., 2018. 412 с.
9. Небезпечні бур'яни. Біологічні забруднювачі довкілля м. Києва / В. В. Протопопова, М. В. Шевера. К.: ТОВ «Поліграф-Експрес», 2010. 48 с.
10. Новіков А., Барабаш-Красни Б. Сучасна систематика рослин. Загальні питання: Навч. посібник. Львів, 2015.
11. Оселищна концепція збереження біорізноманіття: базові документи Європейського Союзу / Ред. О. О. Кагало, Б. Г. Проць. Львів: ЗУКЦ, 2012. 278 с.
12. Протопопова В. В., Мосякін С. Л., Шевера М. В. Фітоінвазія в Україні як загроза біорізноманіттю: сучасний стан і завдання на майбутнє. К.: Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України. 2002. 28 с.

13. Протопопова В. В., Шевера М. В. Інвазійні види у флорі України. I. Група високо активних видів // GEO & BIO. 2019. 17. С. 116–135.
14. Richardson D. M., Rušek P., Rejmánek M., Barbour M.G., Panetta F. D., West C. J. Naturalization and invasion of alien plants: concepts and definitions // Diversity and Distribution. 2000. Vol. 6. P. 93–107.

Онлайн-ресурси

1. Шкільні підручники онлайн. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/biologija/>
2. Модельні навчальні програми з біології «Біологія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoyi-ukrayinskoyi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku>
3. Платформа iNaturalist. URL: <https://www.inaturalist.org/>
4. GLOBE Home Page. URL: <https://www.globe.gov/>
5. Genially. URL: <https://genially.com/>